

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ШКІЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ

Інноваційні шкільні мережі є однією із форм успішного здійснення трансформації систем освіти всіх країн, в тому числі й України. Інноваційні шкільні мережі (ІШМ) представляють собою нову конструкцію для розширення освітнього простору й новий засіб для досягнення змін у системі освіти. Необхідно поєднувати горизонтальні та вертикальні типи освітніх структур, щоб підвищити якість діяльності освітньої системи в цілому. ІШМ є одним із шляхів досягнення таких зв'язків. Однак для того, щоб інноваційні шкільні мережі успішно функціонували, необхідно успішно ними управляти. Освітня система Сполучених Штатів Америки має досить успішний досвід стосовно особливостей управління ІШМ. Тому вивчення американського досвіду є надзвичайно важливим для вирішення даної проблеми у вітчизняній системі освіти.

Управління інноваційними освітніми мережами відрізняється від управління звичайними закладами, школами і т.д. тим, що інноваційні шкільні мережі ще з початку свого існування були результатом децентралізаційних реформ у сфері освіти. Характерною властивістю мереж, на відміну від усіх інших форм організаційної структури, є відсутність чітко виражених центрів та кордонів. Тому перш ніж обирати спосіб як керувати мережею, необхідно розуміти, що основною властивістю мережі є той факт, що вся кількість суб'єктів пов'язана між собою певними зв'язками й утворює систему в цілому. Відповідно вони утворюють горизонтальні, неієрархічні структури без вираженого центру. «Мережі децентралізують виконання та розподіляють ухвалення рішень, у них немає центру, вони діють за бінарною логікою: включення / виключення, все, що відбувається в мережі, є корисним і необхідним для її існування... якщо вузол мережі перестає виконувати корисну функцію, він відчужується нею й мережа знову реорганізується» [1].

У зв'язку з особливостями діяльності інноваційних шкільних мереж, важливим став мережевий менеджмент, що являє собою таку організаційну побудову органів управління мережею, що передбачає встановлення взаємозв'язку між елементами освітньої мережі та досягнення тих цілей, для реалізації яких вона призначена; створення механізмів, що забезпечують діяльність членів мережі [3]. Таким чином, стратегія успішного управління інноваційними шкільними мережами повинна враховувати три механізми: функції, основні ознаки та умови успішної діяльності освітніх мереж.

До функцій відносимо вибір партнерів (питання вибору стосується партнерів мережі та учасників подій і вирішує те, хто повинен бути залучений до розв'язання ключових проблем), розподіл повноважень, регулювання взаємин (розвиток та дотримання правил взаємодії між організаціями), оцінка

результатів діяльності (як всієї мережі, так і окремих її елементів та правил співпраці) [2, с. 295]. До основних ознак інноваційних шкільних мереж відносяться: неієрархічність, децентралізація, переважно горизонтальна або функціональна кооперація учасників; гнучкість, рухливість; добровільність зв'язків; множинність лідерів; рівноправність учасників мережі незалежно від їх ролі, масштабу, ресурсів; опосередкованість впливу; первинна роль інформації в організації відповідних мереж тощо. Умови успішної діяльності освітніх мереж полягають у стабільності та послідовності у ціннісних орієнтаціях та цілях діяльності; чітка організаційна структура; завдання, які вирішують інноваційні освітні мережі у своїй діяльності; увага до позитивної підтримки результатів інноваційної діяльності педагогів; наявність адекватних ресурсів, у тому числі фінансових, часових, людських, інформаційних, інтелектуальних) [2, с. 310].

Врахування всіх трьох механізмів при плануванні системи управління інноваційними шкільними мережами допоможе досягти значних успіхів та ефективного управління даними видами мережевих структур. Необхідно мати на увазі, що стратегія управління інноваційними освітніми мережами, спрямована на модернізацію системи освіти, формування інноваційного освітнього сектора потребує сучасних способів управління цими процесами. Інновації можуть бути ефективними лише в контексті відповідних змін всієї організаційно-освітньої системи.

Література

1. Клягин С. Что пишут о сетевых организациях за рубежом? [Електронний ресурс] / С. Клягин // Информационное общество: экономика, социология, психология, политика и развитие Интернет-коммуникаций. – М., 2000. – Режим доступа: <http://www.isn.ru/info/seminar-doc/Networks.htm>.
2. Управління інноваційним розвитком освіти в суспільстві ризику [монографія]: / [за ред. проф. А.А. Сбруєвої]. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – 460 с.
3. OECD. Innovating to Learn, Learning to Innovate. – Paris : OECD Publications, 2008. – 258 p.